

Päeva Sõnum. Nr 34. 21. nädal: 21. ? 27. mai 2017

SÜDAME KÕNE JUMALAGA

21. nädal: 21. ? 27. mai 2017

Ülestõusmisaja 6. pühapäev

Rogate ("paluge, palvetage") erineb teiste ülestõusmisaja pühapäevade ladinakeelsetest nimedest selle poolest, et see ei ole võetud psalmi antifonist, vaid protsessioonidest, mida alates 4. sajandist Roomas korraldati. Need asendasid kevadisi põllule tehtavaid paganlikke rongkäike. 5. sajandi lõpust alates toimusid kiriklikud protsessioonid palvepühapäeva ja taevaminemispüha vahelistel argipäevadel.

Palvepühapäeva piiblitugemised räägivad sellest, mida tähendab palvetada ja missuguseid töotusi see sisaldab. Tekstides kõneldakse ka Kristusest kui suurest eestpalvetajast ja palvetamise õpetajast.

Meelespeetav kirjakoht: Tänu olgu Jumalale, kes ei ole heitnud kõrvale mu palvet ega ole mult ära võtnud oma heldust! Ps 66:20

See on märkimisväärne, et psalmi autor on teinud Jumala üldise õnnistuse isiklikuks. Kahjuks ei ole veel paljud seda kunsti vaimulikult ära õppinud. Nad on küll tänulikud, et Kristus suri maailma eest, aga kas ka nende eest?

Milline peaks olema meie tunnistuse sisu? Kui me tahame tunnistada, siis peame vaatama, et see ei tuleks meie endi, vaid Jumala ülistuseks. Paljud usklikud oskavad küll rääkida ajalikest asjust, aga mitte vaimulikest. See on ka hea, mida Issand me ihule on teinud, aga mõtleme ka sellele, mida ta meie hingele on teinud.

Palve kuulmise eelduseks on nurjatusest loobumine. Siis, kui psalmi autor oleks pattu oma südames näinud ja sellega leppinud, ei oleks Jumal teda kuulnud. Sellepärast on patust loobumine ja südame puhastamine oluline. Ometi öeldakse selles kirjakohas, et palve kuulmine ei ole siiski meie teene, vaid Jumala heldus.

Jumala iga tegu on enam väärt kui momendi sündmus. Jumala tegu ületab selle silmapilgu, millal see toimus. Nii kutsubki Kristus enda omasid Jumalat ülistama.

* * *

PALVE ON JEESUSE VOLITUS

Pühapäev ? 21. mai

Jeesus õpetas: "Kui sa palvetad, siis mine oma kambrisse ja lukusta uks, palveta oma Isa poole, kes on varjatud, ja su Isa, kes näeb varjatutki, tasub sulle!" Mt 6:6

Oleks täiesti väär järeldada, nagu annaks Jeesus nõu täielikult kõrvaldada nii avalik kui kogudusega koos palvetamine. Ta ei varja palvetamist mingi müstilise salapäraga ega näe selles väheste eriti pühendatute eesõigust. Nagu kõik inimesed on loodupäraselt Jumala lapsed, nii on kõigil inimestel õigus oma taevase Isaga ka kõneleda.

Palvetaja seesmist siirust nõudes ei ümbritse ta palvetamist mingi sakraalse oreooliga ega nõua, et see toimuks erilisel pühitsetud kohas. Jeesuse käsitluses on palvetamine üks inimese eluvajadusi, ilma milleta tema vaimne olemasolu pole mõeldav, nagu ka

füüsiline eksistents pole mõeldav ilma õhu ja toiduta. Jeesus vabastab palvetamise nii loendamatuist reguleerivatest eeskirjadest kui ka kõigest välispidisest, tehes sellest sõna otseses tähenduses kõige intiimsema inimliku vaimuelu avalduse, mille väärtus ja tähendus sõltuvad palvetaja seespisidest siirusest ja usust, mille kaudu ta Jumalaga ühendust otsib.

Kui Ta aga lõpuks tasust kõneleb, siis võime selle all mõista Jumala vastust inimlikule palvele. Teisalt toonitab Jeesus palvetamise otsivat iseloomu (Mt 7:7,8). Iga otsimise mõte peitub otsitava leidmises ? ja nii on ka palve mõte selles, et Jumal ise palvele vastab. See ongi palve tasu.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Palve on Jeesuse volitus, mille alusel saame Isalt teatud ande. Nii tuleme Isa ette Jeesuse nimel, tema volitustega. Ja mida te iganes palute minu nimel, seda ma teen, et Isa austataks Pojas! Jh 14:13

* * *

KUULA!

Esmaspäev ? 22. mai

Rõõmuhüüdega andke teada, kuulutage seda, levitage maailma ääreni, öelge: "Issand on lunastanud oma sulase Jaakobi." Js 48:20

Oled sa kunagi teinud otsuse, mida hiljem kahetsesid? Mõned taolised "kui ometi'd" ei too suures plaanis kaasa erilisi tagajärgi, teised aga võivad muuta tervet elukäiku (ning olla pöördumatud).

Israeli tähelepanematus Jumala poolt pakutava tarkuse suhtes kuulus just sellesse viimasesse kategooriasse. Rahvas oli kaotanud rahu, heaolu ning kestvuse, sest nad ei olnud tõsiselt võtnud, ega kuulnud oma kõikvõimast Jumalat. Ja asi polnud selles, et nad poleks teadnud või kuulnud nende heaks tehtud Jumala päästetegudest. Nad teadsid, et Israeli Jumal on terve universumi Looja ning Käskija, ning nende Lunastaja Väljarändamises. Tema on Püha, kes ise andis neile selge teadmise oma tahtmisest ja seadusest nende elu jaoks. Aga et nad olid Jumala kõnetused ja sõnumid jätnud tähelepanuta, pidid nad nüüd kannatama vangidena, kellelt olid röövitud kõik privileegid, mis enne neile Jumala soosingus oleva rahvana kuulusid. Kui ometi?.kui ainult?.

Siiski - Jumal ei olnud nendega veel lõpetanud. Ta lunastab veelkord, kasutades ootamatut abilist, kelle abiga annab vangidele veel ühe võimaluse alustada uut, vabaduse ja rõõmu ajastut. Oleme lugenud Pärsia kuningas Kooresest (Js 41:2;44:28;45:1). Ajalooliselt oli ta roll väga ühene: tema andis välja seaduse, mis lubas Iisraelil ning teistel Paabelis viibivatel erinevast rahvastest vangidel pöörduda tagasi oma kodumaale (Esra 1:1-4). Teoloogiliselt on Koorese roll aga palju peidetum: miks pidi Jumal valima ja kasutama mingisugust paganate hulgast pärinevat kuningat selleks, et pöörata ümber tervete rahvaste saatused - ja seda mitte ainult Paabeli rahva puhul vaid ka Tema enda valitud ent eksiteele läinud rahva osas? Võibolla tundub järgnev vastus liiga lihtsameelsena, ent eks ole Jumala teed liigagi tihti palju kõrgemal kui meie arusaamine (Js 40:13-14; Js 55:8-9; Rm 11:33-34)?

Seistes silmitsi enda "kui ainult?" ohkamistega on olulisim seega kuulda ja tähele panna Jumala häält ning teha Temaga koostööd, Tema tahtmist - kui Ta sammhaaval ilmutab meile tee, mis toob inimese tagasi õigesse ühendusse Temaga. Siis võib lausa juhtuda, et uskuja huulilt tuleb kuuldavale hüüe: "Issand on lunastanud oma sulase!"

Põgenege Paabelist, minge välja kaldealaste maalt, olge nagu sikud karja ees! Jr 50:8 Ja ma kuulsin teist häält taevast hüüdvat: "Tulge temast välja, mu rahvas, et te ei saaks tema pattude osaliseks ning et te ei kannaks midagi tema nuhtlustest!" Ilm 18:4

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Palu, et Jumal aitaks sul enam tähelepanu pöörata Talle ja sellele, mida Ta ütleb, ning et võiksid omada veel sügavamat usaldust Tema vastu, et Ta teab kuidas sinu elu saab olla parim võimalik.

* * *

PALVETADES JUMALAT TUNDES

Teisipäev ? 23. mai

Me ei heida oma anumisi Su palge ette mitte oma õiguse pärast, vaid Sinu suure halastuse pärast! Tn 9:18

Kui elad usus, et on olemas jumalikust allikast inspireeritud pühakiri, on täiesti loomulik pöörduda selle poole keset kimbatuses olemist, et leida lohutust, juhatust ja selgust. Kui Taaniel seda tegi ning leidis töötuse Paabeli vangipõlve lõpu kohta (Jr 25:12), siis ei rahuldunud ta mitte ainult selle kättesaamise taotlemisega Jumalalt, vaid tuli Jumala ette sügavalt meeltparandava, oma rahva patte tunnistava palvega.

Selle põhjuseks oli tõenäoliselt kirjakoht 3Ms 26:40 ? mis kutsub üles just sellisele patukahetsusele, kui rahvas on vangipõlves. Taaniel järgib "Jumala kogu tahtmist" (Ap 20:27), mitte ei aja lihtsalt näpuga järke ühe töotuse alusel. Ta palve on täis teoloogiat. Ta oli teadlik sellest, et esitab oma palve "suurele ja kardetavale" Jumalale, aga ka sellele, "kes peab oma armastuse lepingut", kuna Ta on Jumal, kes igatseb inimestega isiklikku suhet.

Jumalat kirjeldatakse pühakirjas kui ustavat armastuses, õiglast, halastavat ja andeksandvat. Õnnetus, mis Iisraeli oli tabanud, on kinnituseks Jumala õiglusest ja ustavusest, kuna see on täpselt see, mis oli lubatud neile, kes rikuvad Jumala lepingut (Tn 9:11?14). Iisraelil oli hädasti vaja andestust. Taaniel loetleb muserdava nimekirja süüdistustest rahva üleastumiste kirjeldamiseks salmides 7?11, näidates üles ülimalt teadlikkust inimloomuse ebamoraalsusest: truudusetu, patune, mässav, sõnakuulmatu, üleastuv, ära pöörudv, õiglusest keelduv...

Taaniel palub armu tuginedes Jumala loomuse tundmisele. Ta appelleerib "Jumala suurele halastusele". Mainides "Jumala õiglaseid tegusid", viitab Taaniel Jumala tegudele alates Iisraeli Egiptuses välja viimisest, et rajada oma õiglane tahe siin maa peal. See juhib ta palve Jumala reputatsioonini. Lepingu läbi on Jumal sidunud oma nime Iisraeliga. Selleks, et rahvad võiksid Jumalat respektierida ? tuleks Iisrael taastada, mitte hüljata.

Jah, meie kuningad, meie vürstid, meie preestrid ja meie vanemad ei ole teinud su Seaduse järgi, ei ole tähele pannud su käske ja manitsusi, millega sa neid manitsesid. Ne 9:34 Otsekui varas jääb häbisse, kui ta tabatakse, nõnda jääb häbisse Iisraeli sugu: nemad, nende kuningad, vürstid, preestrid ja prohvetid, need, kes ütlevad puule: "Sina oled mu isa", ja kivile: "Sina oled mu sünnitanud", sest nad on pööranud mu poole kukla, aga mitte näo. Ent oma hädaajal nad ütlevad: "Tõuse ja päästa meid!" Aga kus on su jumalad, keda sa enesele valmistasid? Tõusku nemad, kui nad su hädaajal suudavad sind päästa! Jr 2:26-28

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Võttes palves aega, et mõelda Jumala loomusele, aitab see muuta meie palveajad rohkem vestluseks kui lihtsalt oma probleemide, vajaduste ja soovide nimekirja lugemiseks.

* * *

MEIL ON SIISKI LOOTUST!

Kolmapäev ? 24. mai

Samuti tuleb ka Vaim appi meie nõtrusele: me ju ei tea, kuidas palvetada, nõnda nagu peab, kuid Vaim ise palub meie eest sõnatute ägamistega. Rm 8:26

Sõna "appi" ei tähenda, et me ise midagi ei tee. Appi tullakse ainult neile, kes ise enam ei suuda. Sageli tahavad usklikud, et Jumal nende ees kõik ära teeks. Soovitakse kergemat elu. Paljud on valmis paluma elavat vett, nii nagu palus Samaaria naine: "Isand, anna mulle seda vett, et ma ei januneks enam ega peaks aina käima siit ammutamas!" (Jh 4:15). säärast palvet Püha Vaim ei toeta. Jumal ei võta meilt meie koormat ära, "sest igaüks kandku oma koormat" (Gl 6:5), aga ta teeb meid tugevaks. Usklikule jääb koormatuse ja nõtruse tunne, aga ta saab ka abi.

Mõelgem vaid, milline on see abi, mida Jumala sõna meile siin töötab! Uus Testament asetab eluteele kõrvuti nõdra inimese ja Püha Vaimu. Mis ühist on neil kahel? Üks on abitu ja puudustega inimene ning teine ? püha ja igavene Vaim. See ongi Kristuse töö ime, mis osutub võimalikuks tänu lunastusele. Püha Vaim elab nüüd meis ja aitab meid. Ta puhastab uskliku inimese südamest välja kõik, mis Jumalale ei kõlba, ja toob sisse selle, mis on Jumalale meele järele. Püha Vaimu töö meie juures on kohtu, end samasl ajal ka armu töö. Ta annab märku, noomib ja õpetab, aga on ka lohutaja, kinnitaja, saladuste ilmutaja ja osaduse jagaja. Lausa imeline, millise kannatlikkusega ta meie juures töötab!

Kui Püha Vaim on inimese elu läbi valgustanud, läbi töötanud ja uuendanud, alles siis näeme, mis on patt ja mis on arm, mis on õigus ja mis on pühitsus, millised me ise oleme ja milline on Jumal.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Ole tasa ja kuula Vaimu "ohkamisi", Tema palvet sinu enda sees.

* * *

ÜLENDATUD ISSAND

Kristuse taevaminemise püha

Neljapäev ? 25. mai

Kristus ütleb: Kui mind maa pealt ülendatakse, siis ma tõmban kõik enese juurde! Jh 12:32

Kristuse surm kõrgel ristil ? nähtav kõigile nagu Moosese pronksmadu teiba otsas ? ja sellele järgnev ülestõusmine muudavad põhjalikult inimkonna ajaloo.

See maailm jäi ikkagi Jumala maailmaks, kuigi patt oli selle lõhkunud ning maailm oli püüdnud korraldada oma elu ilma Loojata, sattudes ka Looja kohtu alla. Kui aga Jeesus ristil jumaliku armastuse võitmatu jõu ülisma väljendusena ülendati, tõmbas ta magnetina enda poole kõiki, kes võtsid usus vastu tema võidu patu ja kurjuse üle. Kõigi selliste usklike vastu jäävad maailm ja selle vürst kaotajaiks.

Kristus on Jumala loomingu keskpunkt.

Ja nõnda nagu Mooses ülendas kõrbes vaskmao, nõnda peab ülendatama Inimese Poeg, et igaihel, kes usub, oleks temas igavene elu. Jh 3:14,15

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Mõtles mõnele valdkonnale oma elus, kus Jumal näib kõige rohkem vaikivat. Võta aega ja palu, et Ta näitaks sulle, mida Ta tahab sulle õpetada, ja samuti, et Ta laseks sul tunda oma ligiolu, kui Temalt vastuseid ootad.

* * *

UUEKSLOODUD ELU

Reede ? 26. mai

Õnnis on mees, kes paneb oma lootuse Issanda peale ega pöördu ülbete ja valesse taganejate poole. Ps 40:5

Psalm õpetab kristlastele, et Jumala teenimine on lahutamatu seotud nähtavate märkidega. Vana Testamendi ajal olid nendeks ümberlõikamine ja ohvrid. Uue Testamendi ajal ristimine ja armulaud. Ristimine ühendab meid Kristuse ohvriga, sest selle kaudu saime me osalisteks Jeesuse surmast. "Kas te siis ei tea, et kes me iganes oleme Kristusesse Jeesusesse ristitud, oleme ristitud tema surmasse?" (Rm 6:3). Armulaua saame me osa Jeesuse ohvrisurmast. Lunastaja andis meile leivas oma ihu ja veinis oma vere. Nõnda nagu Vana Testamendi ajal elati osaduses Jumalaga ohvriteenistuse kaudu, nõnda tullakse kristluses Jumala juurde Jeesuse ohvri kaudu. See tähendab elamist ristimisvees ja Issanda armulaua osaduses.

Andke suud Pojale, et ta ei vihostaks ja teie ei hukkuks oma teel; sest tema viha süttib pea! Õndsad on kõik, kes tema juures pelgupaika otsivad. Ps 2:12 Kes sõna tähele paneb, leiab õnne, ja kes loodab Issanda peale, on õnnis. Õp 16:20

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Oled sa end kunagi tundnud justkui "paksus poris"? Palu täna muutusi oma ellu, sest just Sinu muudetud elu, saab ümbritsevatele inimestele ehedaimaks tunnistuseks elavast Jumalast.

* * *

JUMALA TÖÖ VIIMNE EESMÄRK ON HEADUS

Laupäev ? 27. mai

Me teame, et neile, kes Jumalat armastavad, laseb Jumal kõik tulla heaks - neile, kes on Tema kavatsuse kohaselt kutsutud. Rm 8:28

Paulus ei taha öelda, et kõik asjad on head. Sellepärast on tarvis veel palju parandada ja muuta. Patt, rumalus ja haigused ei ole head asjad. Meie kohus on nende vastu võidelda. Jeesus õpetab meid paluma: "Sinu tahtmine sündigu". Sellega ütles ta: (1) et siin maailmas on asju, mis ei ole Jumalale meele järele, (2) et meie kohus on palvetada ja (3) et kõike on võimalik Jumalale alistada. Sellepärast võib ka Paulus öelda, et kõik "tuleb" heaks neile, kes Jumalat armastavad.

Meie usume tulevikku, sest meie usume Jumalasse. Meie usume, et kõik liigub edasi, ja mitte mõistuseta energia sunnil, vaid Jumala targal tahtel. Ees võib olla tuhandeid takistusi, kuid eesmärk saavutatakse sellele vaatamata. Meie kohustus on olla siin Jumalale abiks.

Igäiks, kes aitab vähendada pattu, rumalust ja kannatusi, töötab koos Jumalaga.

Nõnda nagu tema on meid Kristuses valinud enne maailma rajamist olema pühad ja laitmatud tema palge ees armastuses. Ef 1:4

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kui te armastate mind, siis pidage mu käske! Ja ma palun Isa ja Ta annab teile teise Lohutaja, et Tema oleks teiega igavesti!

* * *

LISA TEADMISED

KRISTUSE TAEVAMINEMISE PÜHA

40 päeva pärast ülestõusmispühi on Kristuse taevaminemise püha. Pärast mitmeid ilmutisi oma jüngritele võetakse Kristuse nende silme all taevasse (Lk 24:46-53; Ap 1:1-11). Ta on astunud taevasele troonile ja istub nüüd Jumala paremal käel. Temale on antud kogu meelevald taevas ja maa peal. Miski ei suuda meid lahutada Jumala armastusest. Me ei saa Kristusega kontakti võtta inimlike meelte abil, kuid ometi on Ta Püha Vaimu läbi sõnas ja sakramentides oma rahva keskel.

Taevaminemispühäl on rahvapärane nimetus ? ristipüha, sest enne taevasseminekut andis Jeesus jüngritele ülesanne on viia sõnum ülendatud Issandast kogu maailma ja ristida kõik rahvad (Mt 28:16-20; Mk 16:15-20).

Taevaminemispühaga algab Püha Vaimu ootamiseaeg, mis kestab üheksa päeva ja lõpeb nelipüha eelõhtul.

PIIBLIKURSUS

"PIIBLI PÕHIMÕISTEID"

"Piibel, pühalikult Pühakirja nime kandev raamat, on praegugi paljude rahvaste vaimuilm kujundaja. Tema sisu on sügavamalt vaadates pärit igavikust ja aegades läbi- ja üleulatava Sõna. See on igavene niikaua, kui Jumala loodud ja kujundatud maailm kestab ja inimene eneses kannab kustumatud igatsust osaduse järele Jumalaga." Johan Kõpp

III. JEEBUS KRISTUS JUMALA POEG

Jeesuse Kristuse surm

Jeesuse surm on ette kuulutatud enam kui 120 korda Uues Testamendis ja on korduvalt nimetatud prohvetite poolt Vanas Testamendis.

1. Jeesuse Kristuse surm oli asendussurm (Mt 20:28). Ta oli Jumala lahendus patuprobleemile (2Kr 5:21). Ristil Kristus sai patuks patuse ees. Usu läbi Kristusesse patune saab õigeks Jumala õigusega.
2. Jeesuse Kristuse surm oli loomulik (Jh 19:31-37). Selle all mõeldakse, et tema vaim ja hing olid lahutatud ihust.
3. Jeesuse Kristuse surm oli ebaloomulik (Rm 6:23). Selle all mõeldakse, et kuna ta oli patuta, ta ei "teinud pattu" (1Pt 2:22), "temas ei ole pattu" (1Jh 3:5), "ta ei teadnud patust" (2Kr 5:21), enne kui ta suri, sai ta "meie eest patust". Seetõttu tema surm oli ebaloomulik.
4. Jeesuse Kristuse surm oli üleloomulik (Ilm 13). Selle all mõeldakse, et Jeesuse surm ei olnud Jumala järeilmõte; see oli Jumala ettekatsetatud plaan.
5. Jeesuse Kristuse surm oli üliloomulik (Jh 10:17,18). Jeesus ütles, et "ükski ei võta seda minult". Seejärel ta ütles taas "vaid ma jätan selle iseenesest" (omal initsiatiivil). Kuid "mul on meelevald seda jätta ja mul on meelevald seda jälle võtta" (üleloomulikult; Jh 10:18). Ja seda ta tegi ristil, ja kolm päeva ning kolm ööd hiljem ta tuli tagasi elle, kui ta tõusis üles surnuist. Üksnes Jumal võib surra asendussurma, loomulikku, ebaloomulikku, üleloomulikku ja üliloomulikku surma.